

Aanvraagformulier nieuwe opleiding

A. Basisgegevens

Naam instelling(en)	Vrije Universiteit (VU) Amsterdam	
Contactgegevens	Geesteswetenschappen (afdeling Filosofie) Vrije Universiteit De Boelelaan 1105 1081 HV Amsterdam	Afdeling Onderwijs en Kwaliteitszorg Vrije Universiteit De Boelelaan 1105 1081 HV Amsterdam
Naam opleiding	Master Filosofie van Cultuur en Bestuur	
Internationale naam opleiding	n.v.t.	
Taal	Nederlands	
In geval dat de opleiding in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd: een toelichting op de aansluiting van de taalkeuze op de arbeidsmarktbehoefte	n.v.t.	
In geval van een associate degree-opleiding, indien van toepassing: welke bve-instelling verzorgt mede de opleiding	n.v.t.	
In geval van een joint degree-opleiding: welke instelling(en) verzorg(t)(en) mede de opleiding	n.v.t.	
Opleidingsniveau	WO Master	

<p>(associate degree-opleiding, hbo bachelor, hbo master, wo bachelor, wo master)</p>	
<p>Inhoud (korte beschrijving opleiding)</p>	<p>De opleiding Filosofie van Cultuur en Bestuur (FCB) is geboren uit grote betrokkenheid bij de problemen en uitdagingen waar de laat-moderne wereld ons voor stelt. Die wereld kenmerkt zich door geheel nieuwe, onderling nogal eens tegenstrijdige, constellaties en tendensen die vaak worden aangeduid met trefwoorden als globalisering, populisme, herleving van de natiestaat, individualisering, herwaardering van plaatselijke maatschappelijke initiatieven en lokale verbanden, identiteitspolitiek, de noodzaak van een transitie naar een meer circulaire economie, de ontmoeting of botsing van beschavingen, digitalisering van het bestaan, geheel nieuwe cyberrealiteiten, speelse dan wel boosaardige miskenning van feiten, etc.</p> <p>Leven in deze laat-moderne wereld is voor burgers een complexe en vaak verwarrende opgave. Met deze complexiteit en verwarring worden ook bestuurders, beleidsmakers en consultants geconfronteerd van organisaties in het publieke, semipublieke en private domein, non-profit en profit. Dit leidt tot veel strategische onzekerheid die vaak aanleiding is voor een zoektocht van bestuurders en publieke intellectuelen naar nieuwe idealen en oriëntatiepunten binnen de laat-moderne cultuur. Begrippen als duurzaamheid, dienend leiderschap (of varianten hierop), deugdethiek, inspiratiebronnen, spelen hierin een belangrijke rol. In toenemende mate wordt hierbij gekeken naar de filosofie zowel voor een kritische analyse van de huidige situatie als voor het aanreiken van inspiratiebronnen en oriëntatielijnen voor de samenleving van morgen.</p> <p>Tegen deze achtergrond beoogt FCB toekomstige bestuurders, stafmedewerkers en consultants in en van organisaties, in aanvulling op hun vakwetenschappelijke, doorgaans meer empirisch georiënteerde training, filosofische inzichten en vaardigheden aan te leren. De opleiding sluit daarmee aan op de toenemende vraag naar 'Bildung' en naar meer generalistische visie in het academisch onderwijs. Ook de toekomstige publieke rol van academici – als 'publieke intellectuelen' – staat daarbij nadrukkelijk op het netvlies.</p> <p>De specifiek filosofische vaardigheden die FCB met haar studenten ontwikkelt, betreffen (a) het vermogen tot het integraal analyseren van complexe vraagstukken met gebruikmaking van heel verschillende disciplines en kennisdomeinen, waarbij (b) ook de normatieve, morele en maatschappelijke aspecten van vraagstukken voluit in rekening gebracht worden. Een ander belangrijk element is (c) het kritisch kunnen bevragen van standaard-benaderingen binnen vakgebieden en beleidsterreinen, hierin tekortkomingen signaleren en alternatieve benaderingen herkennen en ontwikkelen, kortom: 'methodebewustzijn'. Daar hoort bij (d) het vermogen om grondbegrippen, sturende ideeën en onderliggende logica's van maatschappelijke ontwikkelingen en institutionele praktijken te achterhalen en de vaak impliciete normativiteit ervan kritisch tegen het licht te houden. Door speciale</p>

	<p>aandacht voor (e) taalbeheersing leren studenten complexe teksten scherp te lezen, en daarnaast hun eigen ideeën en inzichten helder, goed beargumenteerd en retorisch overtuigend over het voetlicht te brengen – in woord en geschrift. Dit alles komt bijeen in het vermogen (f) om, met gebruikmaking van zowel ‘oude’, klassieke, als recente filosofische inzichten en steeds goed empirisch geïnformeerd, nieuwe visies en toekomstbeelden te formuleren en in discussies in te brengen die realistisch zijn en tegelijk richting kunnen geven.</p> <p>Met deze bagage, kunnen afgestudeerden van FCB in allerlei maatschappelijke, organisatorische of beleidsmatige contexten een rol spelen als vernieuwers, kritische sparring partners, dwarsdenkers, visie-ontwikkelaars, inspirators – maar altijd kritisch gefundeerd, goed beargumenteerd en bewust van normatieve assumpties.</p> <p>Om de hiervoor benodigde vaardigheden te ontwikkelen en inzichten te verwerven, ontwikkelen docenten en studenten in het kader van FCB gezamenlijk begripsmatige kaders die hen in staat stellen maatschappelijke ontwikkelingen te begrijpen als onderdeel van ontwikkelingen in de laat-moderne, westerse en ook globale cultuur. Deze begripsmatige kaders worden daarbij zelf ook kritisch tegen het licht gehouden. Wat is de filosofische herkomst van begrippen als ‘modernisering’, ‘voortgang’, ‘rationalisering’, ‘individualisering’ en hoe adequaat zijn deze om ontwikkelingen te duiden? Hoe laten maatschappelijke ontwikkelingen zich ook normatief evalueren en eventueel bijsturen? En waarop is die normativiteit dan gebaseerd?</p> <p>De begripsmatige analyse vergt een opschorting van een simpel oordeel over dergelijke maatschappelijke ontwikkelingen (bijvoorbeeld in termen als ‘progressief’ of ‘conservatief’). Een filosofische analyse legt juist paradoxen en spanningen bloot die aan allerlei ontwikkelingen ten grondslag liggen. Dergelijke spanningen en paradoxen betreffen bijvoorbeeld de verhouding van het lokale en het globale, identiteit en universaliteit, cultuur vs. structuur, nature – nurture, rationaliteit en moraliteit, etc. Dit type spanningen vergt steeds weer nieuwe antwoorden en vraagt dus ook om het betreden van nieuwe filosofische denkwegen, voorbij ingesleten paden, standaardparadigma’s en veelgebruikte methodes.</p> <p>Een eigen kenmerk van de opleiding FCB is dat deze vraagstukken benaderd worden vanuit het perspectief van ‘cultuur’. De belangstelling gaat met name uit naar de betekenis van idealen, levensbeschouwing, religies, wereldbeelden, tradities en morele waarden, zoals die in diverse culturele contexten in heden en verleden opgeld doen. De blik wordt daarbij gericht op enerzijds de lange geschiedenis van filosofische en levensbeschouwelijke tradities die aan de moderniteit voorafgingen, anderzijds op vormen van wijsheid of cultuur die we in het Verre Oosten en andere beschavingen aantreffen. Daarnaast is kenmerkend dat, in aanvulling op de grote nadruk binnen veel vakwetenschappen op kwantitatieve benaderingen (waaronder tegenwoordig bijvoorbeeld <i>big data</i>), binnen FCB meer aandacht besteed wordt aan kwalitatieve interpretatie en de vraagstukken daaromtrent: wat</p>
--	--

	<p>betekenen cijfers, wat zijn de grenzen van cijfermatige beschrijvingen en hoe kunnen we kwantitatieve trends vanuit een groter verband begrijpen?</p> <p>Overigens betekent deze ruime blik niet dat de eigen regio verloochend wordt. Integendeel, genoemde spanningen doen zich altijd voor in een heel concrete context, van lokale en nationale gemeenschappen, waarbinnen organisaties en bedrijven opereren en waarmee ze hoe dan ook een relatie hebben. Dat gegeven wordt in de opleiding onderzoeksmatig serieus genomen en brengt met zich mee dat docenten en studenten zich nadrukkelijk richten op Nederland en op Europa als een van de contexten waarin genoemde spanningen en paradoxen concreet zichtbaar worden in de publieke sfeer. Stimuleren tot en daadwerkelijke deelname aan het publieke debat in Nederland is daarom eveneens een kenmerk van deze opleiding.</p> <p>Voor een overzicht van de eindtermen van de opleiding, zie appendix [1]</p>
<p>Inrichting van de opleiding (indicatie curriculum per jaar, vakken, leerlijnen)</p>	<p>Algemeen FCB beslaat twee jaar en bedraagt 120 EC. Het programma komt voort uit de traditie van 'Wijsbegeerte van een wetenschapsgebied' (zie Art. 7.4a.4 Wet op het Hoger Onderwijs). Aan veel universiteiten, en ook aan de VU, is dit altijd zo ingevuld dat studenten met een niet-filosofische Bachelor-opleiding substantiële delen van een vakwetenschappelijk masterprogramma combineren met een bij het domein van die master aansluitend filosofisch programma. Tegen die achtergrond is FCB zo vormgegeven dat studenten 60EC besteden aan filosofische vakken en 42 EC aan vakwetenschappelijke mastervakken. 18 EC wordt besteed aan de afstudeerscriptie. In appendix [1] hieronder zijn de eindtermen weergegeven, in appendix [2] zijn de huidige vakomschrijvingen opgenomen en in appendix [3] het toetsplan.</p> <p>De 42 EC niet-filosofische vakken worden besteed aan vakken een maatschappij- of organisatiegerichte andere masteropleiding. Vrijwel alle studenten kiezen ervoor om deze andere master ook met een scriptie af te ronden en aldus met twee masteropleidingen de universiteit te verlaten.</p> <p>Programmaonderdelen Hieronder staat het programma van FCB schematisch weergegeven. Daarbij is gespecificeerd hoeveel EC er per jaar wordt besteed aan respectievelijk filosofische en vakwetenschappelijke vakken en uit welke vakken het filosofische deel bestaat. In het eerste jaar ligt de nadruk meer op de vakwetenschap, in het tweede jaar meer op de filosofie. Wie reeds in bezit is van een relevante mastertitel in de vakwetenschap (of een gelijkwaardig diploma) kan vrijstelling krijgen voor het vakwetenschappelijke gedeelte van de opleiding, zij volgen dan alleen de hieronder genoemde filosofische vakken.</p>

Overzicht eerste jaar:

a. Filosofie (30 EC) bestaande uit:

1. Globalisering en cultuur I (6 EC);
2. Lijnen van een filosofische bestuurskunde I (6 EC);
3. Symbolische leven I (6 EC);
4. Media, leiderschap en filosofische taalvaardigheid (6 EC);
5. Filosofisch actueel maatschappelijk gesprek (3 EC)
6. Literatuurstudie/tekst lezen I (3 EC).

b. Vakwetenschappelijke Mastervakken (30 EC)

Overzicht tweede jaar:

a. Filosofie (48 EC) bestaande uit:

1. Globalisering en cultuur II (6 EC);
2. Lijnen van een filosofische bestuurskunde II (6 EC);
3. Filosofische moderniteitsanalyse (Charles Taylor - A Secular Age) (6 EC);
4. Symbolische leven II (6 EC);
5. Scriptie - (18 EC);
6. Filosofisch actueel maatschappelijk gesprek (3 EC)
7. Literatuurstudie en tekst lezen II (3 EC).

b. Vakwetenschappelijke Mastervakken (12 EC)

In dit programma is er sprake van vijf onderscheiden leerlijnen, waarvan een expliciet de integratie van vakwetenschappelijke en filosofische kennis betreft. In appendix [4] is een kleurenschema opgenomen dat het studieplan per leerlijn weergeeft.

Leerlijn I: Filosofische maatschappij- en actualiteitsanalyse

De kritische analyse van lange termijn ontwikkelingen in de moderne samenleving zoals rationalisering, individualisering, secularisering, digitalisering, globalisering, medialisering en de diverse tegenbewegingen, in historisch- en cultuurfilosofisch perspectief: wat zijn de grondbegrippen van de moderniteit, wat de onderliggende normatieve assumpties, welke mensbeelden en werkelijkheidsopvattingen werden en worden gehanteerd, door mensen in heden en verleden, en door diverse filosofen en vakwetenschappen die deze ontwikkelingen bestuderen?

Leerlijn II : Retorische en filosofische vaardigheden

Hier staat zowel de theorievorming rond argumenteren centraal (uitgaande van Aristoteles' *Retorica*) als het zorgvuldig leren argumenteren centraal, naast een overtuigende presentatie. Ook de analyse van drogredeneringen en de ontmaskering van 'nepnieuws' krijgt hier aandacht. Schrijven en spreken wordt hier geoefend. Grondige tekstanalyse en het vermogen hierbij opgedane inzichten overtuigend toe te passen op maatschappelijke ontwikkelingen, komen ook aan bod in deze leerlijn.

Leerlijn III : Vakwetenschappelijke component

Deze vakken vormen een samenhangend pakket uit een andere masteropleiding dat de student kiest in aansluiting bij de eigen Bachelor. Veelal maakt dit deel uit van een volledige tweede master.

Leerlijn IV : Integratievakken

In deze vakken werken studenten expliciet aan de dialoog tussen

	<p>een of meer kernthema's in hun eigen vakdiscipline en filosofische analyses. Hierbij wordt ook uitdrukkelijk ingegaan op diverse vormen van kennis die relevant zijn voor het functioneren van bestuurders: wetenschappelijke kennis, professionele kennis, alledaagse kennis, morele kennis, retorische kennis.</p> <p>Leerlijn V : Individueel-thematische traject/afstudeertraject Studenten kiezen een thema dat relevant is binnen het eigen vakgebied van de student, om uit te werken in de vorm van een scriptie. Dit proces wordt ondersteund door scriptiegroepen.</p>
Studielast ¹	120 ECT
Vorm van de opleiding (voltijd, deeltijd, duaal)	voltijd
Gemeente of gemeenten waar de opleiding wordt gevestigd	Amsterdam
Doelgroep van de opleiding	Studenten met een afgeronde academische Bachelor in een maatschappij- en/of organisatiegericht vakgebied (liberal arts college; een journalistieke, politieke, bedrijfskundige, maatschappij-historische of bestuurskundige opleiding) en studenten met een Bachelor filosofie die toegang hebben tot mastervakken uit een maatschappij- en/of organisatiegerichte Masteropleiding.
Croho (sub)onderdeel en motivering	Taal en Cultuur
Opleiding of nevenvestiging	Opleiding
ISAT code van de opleiding (indien bekend)	
BRIN code van de instelling	21PL
Indien nadere vooropleidingseisen worden gesteld; voorstel daartoe	<p>Studenten die FCB willen volgen dienen te beschikken over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een afgeronde academische Bachelor <i>in een maatschappij- en/of organisatiegericht vakgebied</i> (liberal arts college; een journalistieke, politieke, bedrijfskundige, maatschappijhistorische, sociaal-wetenschappelijke of bestuurskundige opleiding). • 18 EC aan behaalde vakken Filosofie op BA-niveau. Minstens één en ten hoogste twee van de vakken binnen deze 18EC dient betrekking te hebben op het verkrijgen van een beknopt overzicht van de geschiedenis van de filosofie. • toegang tot het volgen van mastervakken in een vakwetenschappelijke masteropleiding in aansluiting op hun Bachelor <p>Studenten met een Bachelor Filosofie en een premaster of minor (30 EC) in een vakwetenschap waarmee zij toegang hebben tot</p>

	<p>mastervakken uit een maatschappij- en/of organisatiegerichte Masteropleiding (bijvoorbeeld een Bachelor filosofie en een premaster journalistiek) kunnen eveneens instromen.</p> <p>De student dient toegang te hebben tot vakken uit een vakwetenschappelijke master. Zowel met de Faculteit der Sociale Wetenschappen als met de School of Business and Economics van de VU zijn hierover nadere afspraken gemaakt om dit voor de kandidaat-student zo eenvoudig mogelijk te laten zijn.</p> <p>De faculteit heeft een toelatingscommissie ingesteld die toeziet op de formele toelaatbaarheid van studenten voor FCB. Studenten kunnen om toelating verzoeken door middel van het insturen van bewijsstukken van een behaalde Bachelor. Het vakwetenschappelijk deel van de opleiding wordt altijd ter goedkeuring voorgelegd aan de examencommissie. Daarnaast wordt verzocht om een CV en een motivatiebrief. Deze laatste spelen geen formele rol bij de toelating maar dienen primair als check om te zien of de verwachtingen van de student bij de opleiding overeenkomen met de geleverde inhoud. In een kennismakings-, c.q. matchingsgesprek in het late voorjaar worden de wederzijdse verwachtingen van de student en van de opleiding besproken.</p>
<p>Indien capaciteitsbeperking wordt ingesteld; de hoogte ervan</p>	<p>N.v.t.</p>

<p style="text-align: right;">datum, plaats</p> <p style="text-align: right;">Amsterdam, 23 mei 2019</p>
--

¹ Een masteropleiding in het hbo en het wo wordt voor 60 EC bekostigd. Bekostiging van een master voor meer dan 60 EC (hbo en wo) is alleen mogelijk voor de in de uitzonderingen genoemd in art. 7.4a lid 3 t/m 7 en 7.4b lid 3 t/m 7 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.